

A betegutak olyan **információs-képi összefoglalók**, amelyek a páciensek szükségleteit illusztrálják a ritka betegségek ellátása során.

A betegutak a beteg szemszögéből lettek megtervezve, lehetővé téve a kezelőorvosok számára, hogy **hatékonyan** alkalmazkodjanak a ritka betegségben szenvedő **páciensek igényeihez**.

A betegutak részletes változatát megtalálja a weboldalunkon.

PATIENT JOURNEY

Friedreich-Ataxia (FA)

different needs at different times

BETEGŰT FRIEDREICH ATAXIA (FA)				
ÁLLÁSOK	1. Kezdet	2. Diagnózis	3. Kezelés	4. Ellátás
Bevezető	<p>Neurologiai adatainak alapján történő kóros jelek azonosítása a ritka betegség jellegzetes jeleire utalva.</p> <p>Az esetleges FA-ra vonatkozó információkat egy elektronikus űrlapon.</p>	<p>Az FA genetikai vizsgálata 2000 óta elérhető, de a vizsgálati eljárásnak elő kell járnia a 1000 eurós diagnosztikai díj kifizetését.</p>	<p>Klinikailag az az FA, ha az egy meghatározott genetikai vizsgálaton pozitív eredményt mutat, és a klinikai jelek megfelelnek a FA diagnosztikai kritériumainak.</p>	<p>Kezdetben a tünetek a ritka betegség jeleire utalnak, de a tünetek idővel egyre inkább a FA jeleire utalnak.</p>
Kérdés	<p>A tünetek megjelenése és a ritka betegség diagnosztizálása után a betegek számára a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>Tervezés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A ritka betegség diagnosztizálása után a betegek számára a következő kérdések merülnek fel: • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>2. Pszichológiai és mentálhigiénés támogatás az egyes FA-páciensek számára, akik a ritka betegség diagnosztizálása után a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>Kezdetben a tünetek a ritka betegség jeleire utalnak, de a tünetek idővel egyre inkább a FA jeleire utalnak.</p>
Köszönés	<p>1. Köszönjük a betegeknek, akik a ritka betegség diagnosztizálása után a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>Milyen az FA genetikai vizsgálata 2000 óta elérhető, de a vizsgálati eljárásnak elő kell járnia a 1000 eurós diagnosztikai díj kifizetését.</p>	<p>2. Pszichológiai és mentálhigiénés támogatás az egyes FA-páciensek számára, akik a ritka betegség diagnosztizálása után a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>A ritka betegség jeleire utalnak, de a tünetek idővel egyre inkább a FA jeleire utalnak.</p>
Érték	<p>A ritka betegség diagnosztizálása után a betegek számára a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>Milyen az FA genetikai vizsgálata 2000 óta elérhető, de a vizsgálati eljárásnak elő kell járnia a 1000 eurós diagnosztikai díj kifizetését.</p>	<p>2. Pszichológiai és mentálhigiénés támogatás az egyes FA-páciensek számára, akik a ritka betegség diagnosztizálása után a következő kérdések merülnek fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen tünetek várhatók? • Milyen kezelési lehetőségek állnak rendelkezésre? • Milyen életviteli megfontolásokkal kell számolni? • Milyen társadalmi támogatást lehet igényelni? • Milyen jogi lehetőségek állnak rendelkezésre? 	<p>A ritka betegség jeleire utalnak, de a tünetek idővel egyre inkább a FA jeleire utalnak.</p>

Hasznosnak találta ezt a betegutató?
Segítsen nekünk a betegellátás javításában,
és vegyen részt rövid felmérésünkben!

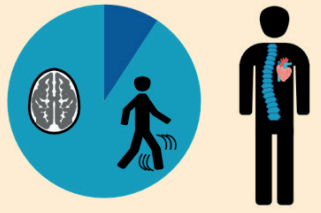

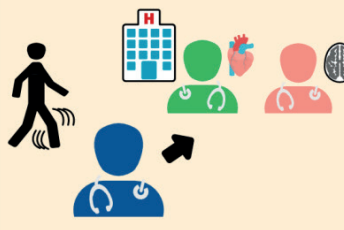

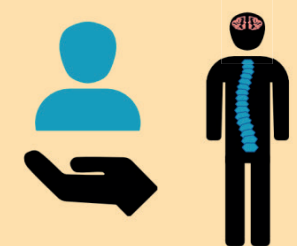
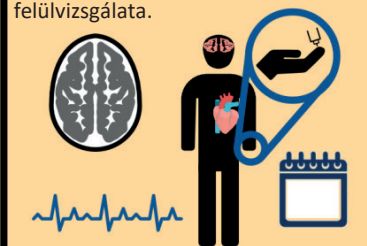

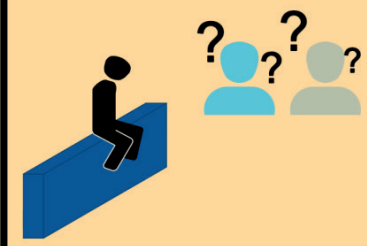

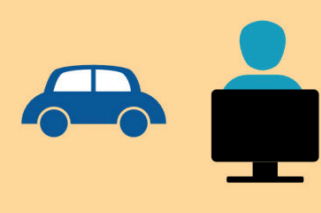
European Reference Network
for Rare Neurological Diseases
Coordinator: Dr. Holm Graessner
University Hospital Tübingen

Centre for Rare Diseases
Calwerstr. 7 | 72076 Tübingen | Germany
www.ern-rnd.eu | info@ern-rnd.eu

European Reference Network
for rare or low prevalence complex diseases
Network
Neurological Diseases (ERN-RND)

Friedrich's Ataxia Research Alliance IRELAND

	Első tünetek	Diagnózis	Kezelés	Megfigyelés
Betegség	<p>91% neurológiai tünetek. 9% nem neurológiai tünetek: skoliózis és szívproblémák.</p> 	<p>Genetikai tesztek rendelkezésre állnak, de az FA-ban bekövetkező génváltozásokat a standard NGS nem ismeri fel.</p> 	<p>Európában és az USA-ban egy betegség-specifikus terápia engedélyezett, több klinikai vizsgálat folyamatban van.</p> 	<p>Szakértői központba irányítás. Multidiszciplináris csapat szívbetegség és cukorbetegség esetén.</p>
Klinika	<p>A tünetek értékelése és megfelelő szakemberekhez való irányítás.</p> 	<p>Genetikai tanácsadás a szülőknél a jövőbeni gyermekvállalással és a 18 év feletti testvérekkel kapcsolatban.</p> 	<p>Mentális egészségügyi támogatás neurológiai állapot és gerincferdülés felmérés.</p> 	<p>A mobilitás, a mindennapi tevékenységek végzésének képessége, a szív, a cukorbetegség kockázata stb. éves felülvizsgálata.</p>
Kihívások	<p>A tünetek összetettsége gyakran téves diagnózishoz vezet.</p> 	<p>A diagnózist minden korcsoportban fontolóra kell venni, mivel az FA-ban szenvedők 1%-a 60 év feletti.</p> 	<p>A személyes autonómia és a járóképesség megőrzése, a jelenleg rendelkezésre álló kezelésekhez való hozzáférés.</p> 	<p>A gyermekek elszigetelhetik magukat. A szülők gyakran bizonytalanok abban, hogyan kezeljék FA-s gyermeküket.</p>
Célok	<p>Vegye komolyan a komplex panaszokkal küzdő betegeket, pl. ügyetlenség, fáradtság, hátfájás.</p> 	<p>Genetikai tanácsadás és vizsgálat a tágabb családban, hogy elkerülhető legyen az FA megjelenése unokatestvéreknél.</p> 	<p>A rendelkezésre álló ellátási irányelveket meg kell osztani az FA-s személlyel. A kezeléshez való hozzáférés megvalósítása világszerte.</p> 	<p>A lehető legjobban maximalizálja a lehető legnormálisabb életvitel lehetőségét, pl. autózás és részmunkaidős munkavégzés.</p>

FA
NGS

Friedreich Ataxia
Következő generációs szekvenálás

Felhívjuk figyelmét, hogy az egyes kifejezések (pl. otthoni ápolási szolgáltatások, háziorvos, fizioterápia) nem minden uniós országban foglalkoznak ugyanazokat a szolgáltatásokat, és országonként eltérők lehetnek. A betegek érdekvédelmi csoportjai gyakran nyújthatnak támogatást és forrásokat a betegek és a családok számára.

Felelősségvállalási nyilatkozat

Az ERN-RND kifejezetten kizárja az eladhatóságra vagy a meghatározott célra való alkalmasságra vonatkozó garanciákat. Az ERN-RND nem vállal felelősséget az ezen információk használatából eredő vagy azzal kapcsolatos személyi vagy vagyoni sérülésekért vagy károkért, illetve az esetleges hibákért vagy kihagyásokért.

Frissítve 2024 áprilisában.

European Reference Network

for rare or low prevalence complex diseases

Network
Neurological Diseases
(ERN-RND)

Az Európai Unió
társfinanszírozásával